

Огляд публікацій Теріошколи у фахових виданнях та випуски *Праць Теріологічної Школи* «фахового» періоду

Ігор Загороднюк

Національний науково-природничий музей НАН України (Київ)
e-mail: zoozag@ukr.net; orcid: 0000-0002-0523-133X

ZAGORODNIUK, I. An overview of publications of the Theriological School in professional issues and volumes of the *Proceedings of the Theriological School* during its "professional" period. — The development of professional theriological publications in Ukraine published by the Ukrainian Theriological Society of NAS of Ukraine during 1998–2020 is considered. During these two decades, theriological publications, which began to develop as sets of preprints (1987, 1990, and 1992) and collections of scientific works of the Society (1988 and 1993), grew into thematic issues of the series *Proceedings of the Theriological School* (1998–2010). The latter had no professional status, and therefore materials of theriological conferences and collections of scientific papers were published under the auspices of other issues with the appropriate status (2002–2011), primarily scientific bulletins of universities that participated in the organisation of annual workshops. In 2016 (vol. 14), the *Proceedings of the Theriological School* received the status of a professional issue, and since 2018 it has been published semi-annually under the title *Therologia Ukrainica* with new ISSN and DOI registrations of all articles.

Вступ

Теріошкола на шляху до фаховості пройшла довгий шлях «від чужого до свого». Починати нам прийшлося у приймах — публікації у збірнику «Праць Теріошколи» довгий час не були фаховими, та й ми не дуже докладали зусиль до пошуку визнання. Проте ріст відбувався, і це суттєво впливало і на подальший розвиток видань, і на отримання відповідних рівнів кваліфікації учасниками Теріошкіл. А починалося все зі згадок про Теріологічні школи в авторефератах дисертацій та публікаціях зі звітами про поточні Школи, численних розсилок (і все в конвертах з марками). Ну і, звісно, впорядкуванням «Праць Теріошколи», які на початках були тематичними збірниками, що готувалися під «зовнішні» ідеї, зокрема й проекти Мінприроди.

Дякуючи росту і визнанню наших колег, поступово наші праці переросли у тематичні (теріологічні) випуски університетських вісників, що дало ріст всім — і вісникам (статті, редпідготовка, цитування), і нам як спільноті (фахові публікації, входження у редколегії). Стиислому огляду таких збірників на базі випусків університетських вісників та випусків «Праць Теріошколи» після набуття ними статусу фахових видань і присвячено огляд.

Публікації у фахових виданнях 2002–2011 років

Загалом протягом 2002–2011 років нами підготовлено та видано 7 тематичних випусків, частина з них — суто теріологічні, кілька випусків вийшло в суміші з іншими біологічними статтями, що робилося, як правило, на вимогу редакцій відповідних журналів. В усіх випадках це були випуски природничих (насамперед біологічних) серій у Вісниках університетів — як правило, тих, які були організаторами Теріологічних шкіл. Цю «серію» започатковано 2002 року. Назва «серія» є умовною, оскільки вона ніде не відмічена у вихідних даних випусків і ніде не зареєстрована. Всі ці випуски викладено на сайті Українського теріологічного товариства НАН України в розділі «бібліотека», на сторінці «Збірники праць теріологічних шкіл» (>>>>).

Таблиця 1. Огляд окремих випусків вісників університетів, підготовлених за матеріалами теріологічних шкіл (за: Загороднюк & Зізда 2005, з доповненнями)

Рік	Журнал та № випуску	Обсяг	Примітка щодо матеріалів
2002	Вісник Луганського педагогічного університету. Серія Біологія, Випуск 45 (№ 1)	39 статей, 234 с.	Праці VIII (Провальської) Школи «Свавці відкритих просторів», окремий випуск з передмовою. Упорядники: О. Кондратенко та І. Загороднюк
2002	Вісник Львівського національного університету. Серія біологічна», Випуск 30.	21 стаття, 156 с.	Праці IX Школи «Методики обліку теріофауни» (ПЗ Розточчя), спеціальний випуск, цілком теріологічний. Упорядники: І. Дикий та І. Загороднюк
2003	Вопросы развития Крыма, 2003, випуск 15	7 статей, 65 с.	Матеріали X теріошколи (Крим) у випуску 15. Упорядник: А. Дулицький
2004	Вісник Львівського національного університету. Серія біологічна, Випуск 38*	11 статей, 81 с.	«День теріолога» (20-річчя УТТ). Матеріали складають частину випуску. Упорядники: О. Головачов та І. Загороднюк
2004	Учені записки Таврійського національного університету. Серія Біологія, хімія. Том 17 (56), № 2.	32 статті, 250 с.	Матеріали X (Кримської) Теріошколи — спеціальний (теріологічний) випуск. Упорядники: А. Дулицький та І. Загороднюк
2005	Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія, Випуск 17.	24 статті, 151 с.	Праці XI (Бузької) Школи — випуск спільно з матеріалами ентомологічних читань. Упорядник: І. Загороднюк
2011	Науковий вісник НУБіП України. Серія Лісівництво та декоративне садівництво», 2011, Випуск 164 (частина 3)	10 статей, 72 с.	Праці теріологічного семінару «Мисливська фауна на заповідних територіях» (21–23.04.2011 р.) Упорядники: В. Тищенко та І. Загороднюк
Разом	7 випусків (з них два 2002 р. були суто теріологічні)	144 статі, 1009 с.	упорядники: О. Головачов, І. Дикий, А. Дулицький, І. Загороднюк, О. Кондратенко, В. Тищенко

* Одна стаття вийшла у наступному випуску № 39 (враховано у статистиці праворуч).

Збірник № 1 (2002). Праці VIII Школи (Провальської), що мала назву «Ссавці відкритих просторів». Спеціальний (цілком теріологічний) випуск журналу «Вісник Луганського педагогічного університету. Серія Біологічні науки», 2002, № 1 (45). У передмові вказано як підзаголовок цього спеціального випуску — «Теріологія в Україні 2001».

• зміст з виходом на pdf усіх статей >>>

Збірник № 2 (2002). Праці IX Школи («Методики обліку теріофауни») — спеціальний випуск журналу (цілком теріологічний) «Вісник Львівського національного університету. Серія біологічна», 2002, № 30.

• зміст з виходом на pdf усіх статей >>>

Збірник № 3 (2003). Статті теріологічної тематики з матеріалами X теріошколи (Крим, біостанція в с. Прохолодне) у випуску збірника «Вопросы развития Крыма», 2003, випуск 15.

• зміст з виходом на pdf усіх теріологічних статей >>>

Збірник № 4 (2004). «День теріолога» — теріологічні читання з нагоди 20-річчя Українського теріологічного товариства (Київ, Інститут зоології НАН України та Київський зоопарк, квітень 2002); матеріали у випуску «Вісника Львівського національного університету. Серія біологічна», 2004. № 38.

• зміст з виходом на pdf усіх статей >>>

Збірник № 5 (2004). Праці X Школи — спеціальний (цілком теріологічний) випуск журналу «Учені записки Таврійського національного університету. Серія Біологія, хімія». 2004. Том 17 (56) № 2.

• зміст з виходом на pdf усіх статей >>>

Збірник № 6 (2005). Матеріали XI Теріошколи («Дослідження гідрофільних угруповань ссавців») у спеціальному випуску журналу «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія», 2005 рік, Випуск 17.

• зміст з виходом на pdf усіх статей >>>

Збірник № 7 (2011). Праці семінару «Мисливська фауна на заповідних територіях» (21–23.04.2011 р.), розміщені у виданні «Науковий вісник НУБіП України. Серія Лісівництво та декоративне садівництво», 2011, Випуск 164 (частина 3); теріологічні статті займають близько третини випуску.

• зміст з виходом на pdf усіх теріологічних статей >>>

Праці Теріологічної школи = *Theriologia Ukrainica*

Серія *Праці Теріологічної Школи* видається за ініціативою Ради Теріошколи у співпраці з Національним науково-природничим музеєм НАН України з 1998 р. і присвячена питанням організації та проведення польових досліджень теріофауни України та суміжних країн, вивченню її сучасного стану та історичних змін, дослідженню структури популяцій та угруповань (Загороднюк 2015). До 2009 року випуски були тематичними.

Власні назви томів зберігалися до 15 випуску включно, проте по суті з 2010 року (випуск 10) видання цілком перейшло у журнальний формат. Ідею тематичних випусків залишено за іншим виданням товариства — Теріологічним бюлетенем, *Novitates Theriologicae* (Загороднюк 2017).

Журнал вперше презентовано на 5-й Теріологічній школі як серію тематичних збірників наукових праць з ISBN 966-02-0692-5. Починаючи з тому 11 (2012 р.), видання зареєстровано як періодичне, з ISSN 2312-2749 (print) та 2074-2274 (online). Журнал включено до переліку фахових видань України (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1604 від 22.12.2016 р.), і, починаючи з тому 14 (2016), публікації в журналі є підтвердженням апробації даних для дисертацій за фахом «біологія». Із 2018 року видання перереєстроване під назвою *Theriologia Ukrainica*, з підзаголовком «Східноєвропейський теріологічний журнал», з ISSN 2616-7379 (print) та 2617-1120 (online).

Фаховий статус отримано 2016 року і всі випуски, починаючи з тому 14 (2016 рік) є фаховими: журнал включено до Переліку фахових видань, рекомендованих ДАК України (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1601 від 22.12.2016 р.). Із 2020 року видання пройшло переатестацію в ДАК та отримало категорію «Б» за спеціальностями «біологія» та «екологія» (Додаток 4 до наказу МОН України 02.07.2020 № 886) та «лісове господарство» (Додаток 5 до наказу МОН України 24.09.2020 № 1188).

Цей фаховий період включає вихід томів 14–19 (том 20 готується за підсумками 2020 року). З них томи 14–15 видано під старими назвою та ISSN (*Праці Теріологічної школи*, 2312–2749), а подальші — як *Theriologia Ukrainica* з ISSN 2616-7379 (print) та 2617-1120 (online).

- том 14. 2016. 180 с. ISSN 2312–2749 («Екологія та географія ссавців»).
- том 15. 2017. 180 с. ISSN 2312–2749 («Теріологічні дослідження 2017»).
- том 16. 2018. 200 с. ISSN 2616-7379
- том 17. 2019. 168 с. ISSN 2616-7379
- том 18. 2019. 180 с. ISSN 2616-7379
- том 19. 2020. 160 с. ISSN 2616-7379

Зміст журналу вільно доступний за умовами ліцензії CC BY-NC. Протягом 2019–2020 років нами зроблено чималеньких цикл робіт з викладення видання в електронних репозитаріях. Зокрема, маємо такі профілі:

- Google Scholar >>>
- CrossRef, з 2010 р. >>>
- DOAJ, з 2019 р. (5/05/19) >>>
- SIS, Scientific Indexing Service, з 2018 р. >>>
- OUCI (Open Ukrainian Citation Index), з 2019 р. >>>
- Index Copernicus, з 2018 р., індексація з 2019 р. >>>
- Реєстр наукових фахових видань України, з 2020 р. >>>
- Електронна бібліотека періодичних видань НАН України, з 2016 р. >>>

Всі випуски журналу та статті в них, починаючи з тому 10, зареєстровано в CrossRef, тобто всі вони мають відповідні DOI:

- том 10 (2010) — <http://doi.org/10.15407/ptt2010.10>
- том 11 (2012) — <http://doi.org/10.15407/ptt2012.11>
- том 12 (2014) — <http://doi.org/10.15407/ptt2014.12>
- том 13 (2015) — <http://doi.org/10.15407/ptt2015.13>
- том 14 (2016) — <http://doi.org/10.15407/ptt2016.14>
- том 15 (2017) — <http://doi.org/10.15407/ptt2017.15>
- том 16 (2018) — <http://doi.org/10.15407/pts2018.16>
- том 17 (2019) — <http://doi.org/10.15407/pts2019.17>
- том 18 (2019) — <http://doi.org/10.15407/pts2019.18>
- том 19 (2020) — <http://doi.org/10.15407/pts2020.19>

Журнал має на сьогодні високі показники цитування: за Google Scholar на кінець 2020 року є 1742 цитування 323 праць, індекс Гірша $h = 16$, індекс «10-ти» (кількість праць, що цитовані не менше 10 разів кожна) $I_{10} = 43$.

Журнал поступово набирає цитування у виданнях Web of Science та Scopus, і маємо надію скоро дорости до цих поважних реферативних баз.

Література • References

- Загороднюк, І., Ю. Зізда. 2005. Дослідження гідрофільних угруповань ссавців (звіт про XI Теріологічну школу-семинар). *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія*, **17**: 195–198. [Zagorodniuk, I., Yu. Zizda. 2005. Investigations of hydrophile communities of mammal (report about XI Theriological School-seminar). *Scientific Bulletin of the Uzhgorod University. Series Biology*, **17**: 195–198. (In Ukrainian)]
- Загороднюк, І. 2015. Видання Українського теріологічного товариства та розвиток часопису «Праці Теріологічної школи». *Праці Теріологічної школи*, **13**: 114–142. [Zagorodniuk, I. 2015. Publications of the Ukrainian Theriological Society and Development of the Proceedings of the Theriological School. *Proceedings of the Theriological School*, **13**: 114–142. (In Ukrainian)]
- Загороднюк, І. 2017. Історія видання *Novitates Theriologicae*. *Облік ссавців: збір та обробка даних*. Збірник наукових статей. ННПМ НАН України, Київ, 218–225. (Серія: *Novitates Theriologicae*. Pars 10). [Zagorodniuk, I. 2017. A history of the edition *Novitates Theriologicae* (Pars 1–10). *Novitates Theriologicae*, Pars 10: 218–225. (In Ukrainian)]

Резюме

ЗАГОРДНЮК, І. Огляд публікацій Теріошколи у фахових виданнях та випуски **Праць Теріологічної Школи «фахового» періоду**. — Розглянуто шлях розвитку фахових теріологічних видань в Україні, пройдений Українським теріологічним товариством НАН України протягом 1998–2020 років. За ці два десятиліття теріологічні видання, що починали розвиватися як комплекти препринтів (1987, 1990 та 1992 рр.) та збірники наукових праць товариства (1988 та 1993 рр.), переросли у тематичні випуски серії «Праці Теріологічної школи» (1998–2010). Остання залишалася без статусу фахового видання, а тому матеріали теріологічних конференцій і збірники наукових праць публікували під шапкою інших видань з відповідним статусом (2002–2011), насамперед наукових вісників університетів, що брали участь в організації щорічних Теріошкіл. З 2016 року (том 14) «Праці Теріошколи» отримали статус фахового видання, а з 2018 р. змінили назву на *Theriologia Ukrainica* і перешли на вихід двічі на рік з відповідними ISSN та реєстраціями DOI всіх статей.